

F. t. l. vedr. straffeloven og retsplejeloven

af en nu opklaret kriminalitet begået forud for dommen til samfundstjeneste.

De tre tilfælde er analoge med dem, der kan opstå med hensyn til almindelig betinget dom med tillægsvilkår. Straffelovens § 58, stk. 1, handler direkte om strafdeling ved den oprindelige betingede dom, men finder også anvendelse på de tre typer af afgørelse om retlige reaktioner i prøvetiden.

Ligesom med hensyn til de ovenfor under 13.3. nævnte tilfælde – den oprindelige domssituation – er der i Straffelovrådet enighed om, at en kombination af samfundstjeneste og ubetinget frihedsstraf i almindelighed vil være uheldig, men at der på den anden side kan forekomme tilfælde, hvor den ikke bør være udelukket.

Om de nærmere konsekvenser af disse udgangspunkter er der imidlertid ikke enighed.

Flertallet lægger betydelig vægt på, at samfundstjeneste og strafafsoning også i disse relationer som hovedregel er uforenelige. Der bør derfor kun kunne blive tale om fortsat samfundstjeneste, såfremt den ubetingede frihedsstraf er en kort straf, hvorved afbrydelsen af samfundstjeneste begrænses til det, som dens formål og forløb kan tåle, svarende til en ferieafbrydelse, der er et normalt led i fuldbyrdelsen. I alle de tilfælde, som falder uden for denne regel, vil samfundstjenesten ophøre, og anvendelsen af en ubetinget delstraf får den konsekvens, at den øvrige forskyldte straf overgår til at være en almindelig betinget delstraf efter kapitel 7. Dette gælder både med hensyn til straf i anledning af vilkårovertrædelser og straf i de til § 61 svarende situationer, hvor der foreligger ny eller nyopdaget ældre kriminalitet til pådømmelse.

Mindretallet ønsker at åbne en noget videre mulighed for at kombinere fortsat samfundstjeneste med ubetinget frihedsstraf. Den ubetingede strafdel kan efter mindretallets forslag have en varighed af indtil 3 måneder, et maksimum som også i de her omhandlede situationer træder i stedet for det 6 måneders maksimum, der er foreslået i § 58, stk. 1. Men i øvrigt vil reglen også efter mindretallets forslag være den, at såfremt hjemmelen til kombination af fortsat samfundstjeneste og ubetinget frihedsstraf ikke kan eller bør benyttes, vil en ubetinget delstraf have den konsekvens, at den betingede del af straffen ændres fra at være en dom til samfundstjeneste til at være en betinget delstraf efter kapitel 7 om almindelige betingede domme.

Der henvises til betænkningen, s. 176-178.

13.5.1. Justitsministeriets forslag.

Justitsministeriet kan tiltræde mindretallets synspunkter og forslag til lovregel, idet der lægges vægt på, at domstolene i hvert enkelt tilfælde nøje må vurdere, om en ubetinget frihedsstraf kan udmåles for et begrænset tidsrum i kombination med fortsat samfundstjeneste. Der må herved tages hensyn til, hvad den igangværende samfundstjenestes formål og forløb kan tåle.

13.6. Betinget dom med ubetinget bøde.

Straffelovens § 58, stk. 2, indeholder bestemmelse om, at der i forbindelse med betinget dom kan idømmes bøde, selv om sådan straf ikke er hjemlet for den pågældende lovovertrædelse.

Bestemmelsen er ligesom stk. 1 indført ved ændringsloven af 1961 om betingede domme. Ubetinget bøde efter § 58, stk. 2, kan pålægges ikke blot i forbindelse med en almindelig betinget dom med eller uden tillægsvilkår, men også i en kombinationsdom efter § 58, stk. 1.

Bøde som tillægsstraf til betinget dom har ifølge Kriminalstatistik 1985-87 årligt været anvendt i 2.000-2.400 tilfælde, heraf i ca. halvdelen af alle tilfælde i forbindelse med betinget dom med udsat straffastsættelse.

Der er ifølge Straffelovrådet ikke så store ulemper ved en kombination af ubetinget bøde og samfundstjeneste som ved en strafdeling svarende til § 58, stk. 1. Forpligtelsen til at betale en bøde er mindre indgribende og opfattes anderledes end den ubetingede frihedsstraf. Der kan imidlertid også i denne henseende opstå en uklarhed om reaktionens formål og målestokke, når der ved samme dom og for samme kriminalitet pålægges den dømte både en pligt til at udføre ulønnet arbejde og at betale en bøde.

Man må dog også her pege på en gruppe af tilfælde, der frembyder et problem. Hvis tiltalte findes skyldig i spiritus- eller promillekørsel, der efter praksis medfører bødestraf, og desuden i straffelovsovertrædelser, der egner sig til at afgøres med samfundstjeneste, må det anses for nødvendigt, at begge disse retsfølger kan idømme ved samme dom. Det vil formentlig også her være let for den dømte at forstå, at han ikke har kunnet undgå den takstbestemte bøde for spiritus- eller promillekørsel, selv om hans kriminalitet i øvrigt har givet grundlag for en dom til samfundstjeneste.

Der er i Straffelovrådet enighed om, at der bør findes en hjemmel til idømmelse af bødestraf i forbindelse med dom til samfundstjeneste. Der er imidlertid ikke enighed om, hvorledes en bestemmelse herom skal affattes.